

AKTİF YAŞLANMA VE TAZELENME ÜNİVERSİTELERİ: ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

ACTIVE AGING AND REFRESHMENT UNIVERSITIES: THE CASE OF ANADOLU UNIVERSITY

Dr. Öğr. Üyesi İlknur ULUTAK

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, iulutak@anadolu.edu.tr

Eskişehir / Türkiye

ORCID: 0000-0002-5159-6612

Prof. Dr. Emine DEMİRAY

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, edemiray@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-4279-2435

Doç. Dr. Özden CANDEMİR

Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi, ocandemir@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-4968-4135

Prof. Dr. Mediha TERLEMEZ

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, msaglik@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-3660-2380

Dr. Öğr. Üyesi Serap ÖZTÜRK

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, srozturk@anadolu.edu.tr

ORCID: 0000-0003- 2345-7081

ÖZET

60 yaş üstü bireylerin aktif yaşlanmalarını sağlamayı hedefleyen ve çalışanların emeklilik sonrası yaşamlarını planlamaları için ortam hazırlayan Tazelenme Üniversitelerinin bir kampüsü de Anadolu Üniversitesi'nde yer almaktadır. Araştırmanın amacı; Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü'nün kuruluş öyküsünü aktarmak, genel yapısını, öğrenci profilini ve eğitime devam eden öğrencilerin üniversite ile ilgili görüşlerini, programa kayıt olma nedenlerini ve üniversiteden kazanımlarını belirlemektir. Ayrıca bu araştırmanın sonucunda elde edilecek bulgular ile yaşlı bireylere, bu tür ortamları sağlayacak Tazelenme Üniversitesi yöneticilerine, eğitimlerine ve devam edecek öğrencilere ışık tutmak amaçlanmaktadır.

Araştırmada 2023-2024 Öğretim Yılı Güz Dönemi'nde Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü'ne devam eden birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine 18 kapalı uçlu, 12 açık uçlu soru olmak üzere 30 sorudan oluşan anket, yüz yüze ve tüm sınıflara ayrı ayrı uygulanmıştır. Anket uygulaması öncesinde tüm öğrencilere Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü yetkililerince ön bilgiler verilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin üniversitede olmaktan çok mutlu oldukları, uygulanan programdan memnun oldukları, aktif yaşlanma ile ilgili bilgiler alarak bunları yaşamlarında uyguladıkları ve çok yararlandıkları görülmüştür. Araştırmada Tazelenme Üniversitesi Kampüslerinin sayılarının artırılarak daha çok bireye ulaşılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Aktif yaşlanma, Anadolu Kampüsü, Tazelenme Üniversitesi, yaşam boyu öğrenme

ABSTRACT

A campus of Refreshment Universities, which aims to ensure active ageing of individuals over 60 and prepares an environment for employees to plan their lives after retirement, is located at Anadolu University. The aim of the research is to convey the establishment story of Refreshment University Anadolu Campus, to determine the general structure, student profile and the opinions of the students who continue their education about the university, the reasons for enrolling in the programme and their gains from the university. In addition, with the findings to be obtained as a result of this research, it is aimed to shed light on the elderly individuals, Refreshment University administrators, instructors and students who will continue to provide such environments. In the research, a survey consisting of 30 questions, including 18 closed-ended and 12 open-ended questions, was applied face-to-face and separately to all classes separately to first, second, third and fourth grade students attending Refreshment University Anadolu Campus in the 2023-2024 Academic Year Fall Semester. Prior to the survey application, preliminary information was given to all students by the authorities of Refreshment University. As a result of the research, it was seen that the students were very happy to be at the university, they were satisfied with the programme implemented, they received information about active ageing and applied them in their lives and benefited a lot. In the research, it is recommended to reach more individuals by increasing the number of Refreshment University Campuses.

Keywords: Active ageing, Anadolu Campus, Refreshment University, lifelong learning

GİRİŞ

Yaşlanma, canlıların tüm işlevlerinde azalmayla kendini gösteren bir süreçtir. Yaşlanma, var olma ve yaşama kavramlarının ardından gelişmiş, giderek artan bir önem kazanmış, nasıl ve neden olduğu konusunda araştırmalara konu olmuştur (Bulut ve Özçakar, 2011, s.2). Türkiye'de, yaşlıların oranının artması şeklinde kendini gösteren demografik bir dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2018 yılında 7 milyon 186 bin 204 kişi iken son beş yılda %21,4 artarak 2023 yılında 8 milyon 722 bin 806 kişi olmuştur. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2018 yılında %8,8 iken, 2023 yılında %10,2'ye yükselmiş ve bu nüfusun %44,5'ini erkek nüfus, %55,5'ini kadın nüfus oluşturmuştur (TÜİK, 2024). Ülkemizde yaşlanan nüfus; sağlık, iş yaşamı gibi pek çok alanın yanında, yaşam boyu eğitim ve aktif yaşlanma alanına da yeni bir bakış açısı getirmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), yaşlılığın sınırını 1970'li yıllarda 60 yaş olarak alırken, bugün endüstrileşmiş ülkelerin emeklilik yaşı olarak kabul ettikleri 65 yaş, yaşlılığın sınırı olarak kabul edilmektedir (Kalınkara, 2011, s.3). Gerçek anlamda yaşlanma, "genetik ve çevresel etmenlerin birleşiminin bir sonucu olarak düşünülmekte ve biyolojik yaşlanma" olarak kabul edilmektedir. Kronolojik yaşlanma ise bilindiği gibi doğumdan itibaren geçirilen yılların toplamıdır (Bulut ve Özçakar, 2011, s.2).

Yaşlı nüfus oranlarının tüm dünyada hızla yükselmesi sürecinde, bireylerin yaşlılık dönemini hem fiziksel hem de ruhsal olarak daha sağlıklı geçirebilmesi adına çeşitli yöntemler geliştirilmektedir. Yaşlı bireylerden tüketici olmaktan çıkıp, üretken, sosyal çevre ile uyumlu ve sağlıklı olmaları beklenmektedir. Yaşlanmakta olan bireylere yaşam boyu eğitim kapsamında yer alacak biçimde eğitim, sınıf ve cinsiyet ayrımı yapılmadan planlanan eğitim süreçleri hazırlanmalı, duyuruları yapılarak geniş kitlelere ulaştırılmalıdır. Yaşlılık hem kurumsal hem kişisel olarak planlanması gereken önemli bir dönemdir. Kurumsal planlamalar; bakanlıklar, belediyeler, üniversiteler, konuya duyarlı özel kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Burada bireylerden de yaşlılık dönemlerini planlamaları beklenmektedir. Bu planlama, ekonomik, sağlık, sosyal konum ve eğitim gibi konularda olmaktadır. Yaşlılıkta gelirin azalması, sağlık sorunlarının artması, yalnızlık, teknoloji kullanamama gibi sorunlar düşünülerek bir yaşlılık planı yapılması beklenir. Yaşlı bireylerin buldukları yaşa kadar, özel ve iş yaşamlarının çoğunu planladıkları ya da deneyimledikleri düşünülecek olursa kendi yaşlılıklarını ve emeklilik dönemlerini planlamada da başarılı ve gönüllü olmaları beklenir. Bu nedenle resmi ve özel kurumların yanı sıra bireylerin “bir yaşlılık programı” yapması beklenmeli ve desteklenmelidir. Bu programlar; serbest zaman etkinlik planı, sosyal çevre etkinlikleri gibi bireyin yaşama sevincini ve yaşam kalitesini artıracak, mutlu olmasına katkıda bulunarak toplum dışında kalmasını engelleyecek ve aktif yaşlanmaya yol açacak bir eğitim sürecini kapsamalıdır. Aktif yaşlanma ise bireyler yaş aldıkça yaşam kalitesini artırmak için sağlık, güvenlik ve katılım gibi konulardaki fırsatlardan yaşlı bireylerin en iyi şekilde yararlanma süreci olarak tanımlanmaktadır (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2023, s.24).

Aktif yaşlanma, bireylerin istedikleri faaliyetlere olanakları dâhilinde katılmasını sağlamayı, yaşlı bireylere sosyal güvenlik, sağlık ve toplumsal yaşama katılım ile istihdam açısından fırsatlar sunarak yaşam kalitelerini artırmayı amaçlamaktadır. Aktif yaşlanma, kültür, cinsiyet, sosyal ve ekonomik kısıtlar, kişisel kısıtlar ve “fiziksel çevre” gibi faktörlere bağlıdır (Yıldız, 2019 s.256). Yaşam boyu öğrenme programlarının yaşlılar için özel olarak düzenlenmesi de aktif yaşlanma bağlamındaki adımlardandır. Bu programlar bireylerin psikolojik refahını sürdürmeye yardımcı olurken, daha bağımsız bir yaşam sürdürmelerine ve aynı zamanda yaşam kalitelerini artırmalarına da yardımcı olabilmektedir. Üçüncü Yaş Üniversiteleri de bu programlar içinde yer almaktadır.

1970’li yıllarla birlikte yetişkin–yaşlıların yüz yüze ya da uzaktan öğretim yöntemiyle her düzeyden eğitimlerinin eksik yönlerinin tamamlanma çalışmaları, gelişmeler göstermiş ve ilk kez 1973 yılında Fransa’da Toulouse Üniversitesi tarafından “Üçüncü Yaş Üniversitesi” (L’Université du 3ème Age / University of the Third Age) kurulmuştur. Bu tarihi izleyen on yıl içerisinde Batı Avrupa’da yetişkin–yaşlılara yönelik olarak uzaktan öğretim yöntemine dayalı bir dizi kurs ve programlar hızla yapılandırılmıştır. Yine bu yıllarda, Amerika’da da yaşlıların eğitimi konusunda gelişmeler gözlenmiştir. Günümüzde de işlevsel olan “Üçüncü Yaş Üniversiteleri” çoğunlukla Batı Avrupa, Kanada ve Amerika’da uygulama ortamı bulmuştur (Demiray, 1990, s.441).

Tazelenme Üniversiteleri ise dünyadaki Üçüncü Yaş Üniversitelerinin Türkiye’ye özgü biçimde yapılandırılan modellerindedir. Türkiye’de giderek artan yaşlı nüfusu olumlu yönde güdülemek ve Türkiye’ye özgü yenilikçi bir üniversite modeli oluşturmak hedefiyle ortaya çıkmıştır. “Tazelenme Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. İsmail Tufan’ın önderliğinde geliştirilmiş bir sosyal sorumluluk projesidir. Prof. Dr. Tufan tarafından 2000 yılından bu yana sürdürülen proje, Türkiye Gerontoloji Atlası (GeroAtlas) araştırmasından elde edilen verilere dayanarak yapılandırılmıştır. GeroAtlas araştırmasının amacı, toplumda, başarılı ve sağlıklı yaşlanan bireylerin sayısını artırmak için alınması gereken önlemleri belirlemektir. Tazelenme Üniversitesi’nin kuruluş felsefesi bu araştırmanın sonuçlarından elde edilen bilgi ve deneyime dayanmaktadır. 2016 yılında, Prof. Dr. Tufan’ın önderliğinde, 60 yaş ve üzeri bireylerin gönüllü olarak katıldığı bir okula dönüşmüştür. “Yaşlı bireylere yönelik yükseköğretim programlarının 2016’da Antalya Akdeniz Üniversitesi öncülüğünde 60+ Tazelenme Üniversitesi Projesi adı altında uygulamaya koyulan projenin eğitim programı hakları 25 Mayıs 2021’de imzalanan iş birliği protokolüyle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na devredilmiştir.” (DHA, 2021).

Akdeniz Üniversitesi 60+ Tazelenme Üniversitesi'nden sonra İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Alanya Hamdullah Emin Paşa (HEP) Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi de Tazelenme Üniversitesi kampüsüne dahil edilmiştir (Tazelenme Üniversitesi).

2019 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi'nde de faaliyet gösteren Tazelenme Üniversitesi'nin tüm sürecine emek veren isimlerin başında yer alan Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Kurucu Koordinatörü Doç. Dr. Emre Birinci, kuruluşa ilişkin şu bilgileri aktarmıştır:

“Eskişehir’de Tazelenme Üniversitesi kuruluş düşüncesi 2018 yılında ortaya çıktı. O yıl yaşlı bakımı programı öğrencilerimizle birlikte Eskişehir’de “Yaşlılık Zirvesi” adında bir etkinlik organize ettik. Zirveye davet ettiğimiz konuşmacılardan biri de 60+ Tazelenme Üniversitesi Kurucusu Prof. Dr. İsmail Tufan idi. O etkinlikte kendisiyle görüşmemiz neticesinde 60+ Tazelenme Üniversitesi’nin Eskişehir’de Anadolu Üniversitesi bünyesinde açılması fikri ortaya çıktı. O tarihten sonra yaklaşık bir yıl kadar hazırlık sürecimiz oldu. 11.02.2019 tarihinde rektörümüz ile Prof. Dr. İsmail Tufan arasında imzalanan protokol ile kuruluş sürecimiz resmi olarak başlamış oldu. Öncelikle Tazelenme Üniversitesi’ni anlatmaya başladık. Bunun için Eskişehir’in en yoğun bölgelerinde hafta sonları stantlar açtık. Kayıtlarımız Eskişehir halkı tarafından yoğun ilgi gördü ve çok kısa bir sürede belirlemiş olduğumuz kontenjan doldu.” (e-gazete, 19 Ekim 2022).

2023-2024 Öğretim Yılı’nda ilk mezunlarını veren Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü hakkında Doç. Dr. Emre Birinci ile bir görüşme (01.02.2024) yapılmış ve işleyişe ilişkin verdiği bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü, Anadolu Üniversitesi Yaşlılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Birimi’ne bağlı olarak çalışmalarını yürütmektedir. Tazelenme Üniversitesi’nin amacı yaşlılıkta bilgi, beceri ve yeteneklerin korunmasını, yenilerinin kazanılmasını sağlayarak, kaliteli ve başarılı yaşlanmanın temelini atmaktır. Tazelenme Üniversitesi’ndeki dersler 60 yaş üstündeki bireylerin bilişsel, fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarına göre belirlenmekte ve Anadolu Üniversitesi’nin yanı sıra Eskişehir’de bulunan diğer üniversitelerde de (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Eskişehir Teknik Üniversitesi) görevli, gönüllü öğretim üyeleri, gönüllü doktor, eczacı gibi üniversite dışından gelen uzman kişiler tarafından verilmektedir. Tazelenme Üniversitesi ücretsizdir. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerine güz ve bahar dönemi olmak üzere toplamda sekiz dönem eğitim verilmektedir. Tazelenme Üniversitesi’nden mezun olabilmek için öğrencinin eğitim-öğretim yılı boyunca %70 devam zorunluluğunu yerine getirmiş olması gerekmektedir. Bu oranın altında kalan öğrenciler sınıf tekrarı yapmak zorundadır. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencileri içinde her eğitim düzeyinden (ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite) öğrenci yer almaktadır. Öğrencilerin yaş aralığı 60-84’tür. Öğrencilerin tamamının ikametgâh adresi Eskişehir’dedir.

Tazelenme Üniversitesi’nde verilen eğitimin üniversite, fakülte, yerel yönetim, sivil toplum örgütleri, halk eğitim merkezi gibi oluşumlardan temel farkı, Tazelenme Üniversitesi’nin bir sosyal sorumluluk projesi olmasıdır. Bu projede yer alan gönüllü çalışanlar dâhil tüm bireyler üzerindeki görev ve sorumluluğun bilincindedir. Bu gönüllülük, projede yalnızca 60 yaş üzeri öğrencilere değil, çalışmalarda yer alan her bireyin hayatına dokunmaktadır.

Tazelenme Üniversitesi’nde ilk yıl hariç, sonraki her eğitim-öğretim yılı için kontenjan 50 kişi ile sınırlandırılarak ders veriminin maksimum seviyede olması prensibi gözetilmiştir. Tazelenme Üniversitesi’ne 60 yaşını doldurmuş, okur-yazar her birey kayıt yaptırabilmektedir. Tazelenme Üniversitesi’nden bugüne dek sadece beş öğrenci sağlık sorunları nedeniyle ayrılmıştır. Tazelenme Üniversitesi’nin 2023-2024 Öğretim Yılı öğrenci sayıları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. 2023-2024 Öğretim Yılı Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrenci Sayıları

		Cinsiyet		
Sınıf		Kadın	Erkek	Toplam
1. Sınıf	N	45	6	51
	%	88.2	11.8	100
2. Sınıf	N	39	12	51
	%	76.5	23.5	100
3. Sınıf	N	43	13	56
	%	76.8	23.2	100
4. Sınıf	N	66	23	89
	%	74.2	25.8	100
Toplam	N	193	54	247
	%	78.1	21.9	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi hem sınıf ve hem toplam öğrenci sayısı bazında kadın öğrencilerin sayısı (%78,1), erkek öğrenci sayısından (%21,9) fazladır. Erkek öğrenci sayılarında, yıllar bazında azalma olduğu da gözlenmektedir. Tazelenme Üniversitesi öğretmenleri gönüllülük esası ile derslere katılmaktadırlar. Bu nedenle her öğretim yılında öğretmenlere bağlı olarak dersler farklılık gösterebilmekte ya da bir sonraki yılın programında yer alabilmektedir.

Spor, sağlık bilgisi, akılcı ilaç kullanımı, astronomi ve evren bilimi, psikoloji, hukuk, İngilizce, beslenme ilkeleri, nöroloji, ağız ve diş sağlığı, fotoğrafçılık, egzersiz, sosyal medya kullanımı ve güvenliği, popüler müzik tarihi, kişisel bakım, mikrobiyoloji, sivil toplum kuruluşları, mandala, iletişim becerileri, tarım, insan hakları, sosyal politika, kanserden korunma, iletişim, beyin sağlığı ve müzik terapisi, psikiyatri, beyin egzersizleri, işaret dili, örgü teknikleri, ritim, gezi yazarlığı, tiyatro, müzik terapi, beyin sağlığı için müzik temelli uygulamalar zorunlu dersler, değerler eğitimi, tango, halk oyunları, sirtaki, tamirat, yemek pişirme teknikleri, yoga ise seçmeli dersler olarak programda yer almıştır.

Tazelenme Üniversitesi ders listesinde yer alan yemek pişirme ve örgü örme teknikleri derslerinin erkeklere, tamirat dersinin ise kadınlara yönelik bir ders olması dikkat çekmektedir. Emre Birinci’nin verdiği bilgilere göre; Tazelenme Üniversitesi’nde derslerin yanında, 2019 yılından bugüne belediyelere bağlı huzurevlerine, Eksi 25, TEMA, SMA Vakfı vb. sivil toplum kuruluşlarına ziyaretler yapılmış, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen Tazelenme Olimpiyatları’na katılım gibi çeşitli kurumsal ve sosyal etkinlikler de yer almıştır.

AMAÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın genel amacı; Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin deneyimleri doğrultusunda, kendi bakış açılarından eğitimlerini nasıl değerlendirdiklerini saptamaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Araştırma grubunun yapısı nedir?
- Öğrencilerin eğitim sürecine ilişkin görüşleri nedir?
- Öğrencilerin kampüs yaşamına ilişkin görüşleri nedir?
- Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi’ne ilişkin görüşleri nedir?
- Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi’nden beklentileri ve kazanımları nedir?

Bu çalışmada nicel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemlerinden frekans ve yüzde kullanılmıştır. Araştırmada ilk olarak Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü’nün kuruluş öyküsü ve genel yapısı ile ilgili bilgiler kurucu koordinatör Doç. Dr. Emre Birinci’den alınmıştır. Daha sonra araştırmanın evrenini oluşturan öğrenci görüşlerini almak için anket uygulanmıştır.

Bu amaçla araştırmacılar tarafından bir anket hazırlanmış, araştırma Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 30 Mayıs 2023 tarihinde 34/53 sayı ile kabul onayı almıştır. Anket alışması rencilere uygulanmadan önce dört ğrenci üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonucunda ifadelerin anlaşılması açısından sorun olan sorularda gerekli düzeltmeler yapılarak anket son haline getirilmiştir. Araştırmada Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü ğrencilerine 18 kapalı uçlu, 12 açık uçlu soru olmak üzere 30 sorudan oluşan anket, 2023-2024 ğretim Yılı Gz Dönemi'nde yüz yüze ve tüm sınıflara ayrı ayrı uygulanmıştır. Anket uygulaması öncesinde tüm ğrencilere Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü yetkililerince n bilgiler verilmiştir. Açık uçlu sorulardan elde edilen veriler araştırmacılar tarafından gruplandırılmış, dökümleri yapılmış ve tablolaştırılarak değerlendirilmiştir. Kapalı uçlu soruların verileri ise SPSS 24 paket programına aktarılmış, frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Tazelenme Üniversitesi'nde eğitim gören 247 kişi, örneklemine ise anket uygulandığında okulda olan ve ankete gönüllü katılarak soruları yanıtlayan 194 kişi oluşurmaktadır. Araştırmaya katılım oranı %78,5'tir. Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin oranı, toplam kadın ğrenci sayısının %80,3', erkek öğrencilerin oranı ise, toplam erkek ğrenci sayısının %72'sidir.

BULGULAR

Verilerin analizi sonucunda Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü ğrencilerinin genel özelliklerini içeren araştırma grubunun yapısı, öğrencilerin eğitim sürecine ilişkin görüşleri, öğrencilerin kamp yaşamına ilişkin görüşleri, Tazelenme Üniversitesi'nin sosyal yaşamlarıyla ilişkisi ve ğrencilerin Tazelenme Üniversitesi'nden beklentileri ve kazanımları başlıklı ana temalar belirlenmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunun yapısı; sınıf, cinsiyet, yaş, eğitim durumları, çalışma durumları ve meslekler açısından incelenmiştir. Elde edilen veriler; cinsiyet ve sınıf değişkenleri bazında analiz edilerek betimlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflara göre dağılımları cinsiyet değişkeni bağlamında Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü ğrencilerinin Sınıf ve Cinsiyete Göre Dağılımı

		Sınıf				Toplam	
		1	2	3	4		
Cinsiyet	Kadın	N	39	33	33	50	155
		%	20.1	17.0	17.0	25.8	79.9
	Erkek	N	3	11	8	17	39
		%	1.5	5.7	4.1	8.8	20.1
Toplam		N	42	44	41	67	194
		%	21.6	22.7	21.1	34.5	100.0

Araştırmaya katılanların %79,9'u kadın, %20,1'i erkektir ve bu katılım oranları araştırma evrenindeki kadın-erkek dağılımla örtüşmektedir (Tablo 2). Sayısal olarak bakıldığında kadın sayısının erkek sayısından fazla olması, Tazelenme Üniversite'sinin kadınlar tarafından daha fazla tercih edildiğini göstermektedir.

Tablo 3. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Yaşları ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş grubu	Cinsiyet			
		Kadın	Erkek	Toplam
Yanıtsız	N	1	0	1
	%	0.5	0.0	0.5
Genç yaşlılık	N	152	36	188
	%	78.3	18.6	96.9
Orta yaşlılık	N	2	3	5
	%	1.0	1.5	2.6
Toplam	N	155	39	194
	%	79.8	20.1	100.0

Yaşlanma, yaşam sürecinin doğal ve kaçınılmaz bir dönemidir. Günümüzde yaşlılık dönemlerini tanımlarken 65-74 yaş “genç yaşlılık”, 75-84 yaş “orta yaşlılık”, 85 yaş üstü “yaşlı yaşlılık” dönemleri olarak bahsedilir (Kalfa Somay, 2017). Tazelenme Üniversitesi’nde öğrenci olma koşulu 60+ yaştır. Bu nedenle 60-64 yaş grubunda olan öğrenciler genç yaşlılık grubunda değerlendirilmiştir. Tazelenme Üniversitesi öğrencilerinin yaşlarına göre dağılımlarına (Tablo 3) bakıldığında, %96,9’unun genç yaşlılık grubunda olduğu görülürken, %2,5’inin ise orta yaşlılık grubunda olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Eğitim Durumları ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Eğitim Durumu						
		Meslek					Toplam
Kodlanamaz		İlköğretim	Lisesi	Önlisans	Lisans		
Kadın	N	2	7	68	23	55	155
	%	1.0	3.6	35.1	11.9	28.4	79.9
Erkek	N	0	1	19	3	16	39
	%	0.0	0.5	9.8	1.5	8.2	20.1
Toplam	N	2	8	87	26	71	194
	%	1.0	4.1	44.8	13.4	36.6	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim durumlarına bakıldığında (Tablo 4), %44,8’inin meslek lisesi / lise, %13,4’ünün önlisans, %36,6’sının lisans, %4,1’inin de ilkokul mezunu olduğu görülmüştür. Tazelenme Üniversitesi’nde her eğitim grubundan öğrenci öğrenim görmektedir. Katılanların %50’si önlisans ve lisans mezunudur. Öğrencilerin eğitim düzeyleri yüksektir. Erkeklerde lise, önlisans ve lisans mezunu öğrenci sayısı fazlayken, kadınlarda önlisans ve lisans mezunu öğrenci sayısı fazladır. Birinci sınıflarda ağırlıklı olarak önlisans ve lisans mezunu öğrenci varken, ikinci sınıflarda önlisans ve lisans mezunları aynı orandadır. Üçüncü sınıflarda önlisans ve lisans mezunları liseye göre fazladır. Son sınıf öğrencilerinde ise lise ve meslek lisesi mezunları daha fazladır. Her eğitim grubuna yönelik bir eğitim ortamı olsa da Tazelenme Üniversitesi’ne lisans ve önlisans mezunlarının daha çok, ilkokul mezunlarının ise en az oranda katıldığı görülmüştür.

Tablo 5. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinden Çalışmaya Devam Edenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Çalışma durumu		Cinsiyet		Toplam
		Kadın	Erkek	
Evet	N	5	2	7
	%	2.6	1.0	3.6
Hayır	N	150	37	187
	%	77.3	19.1	96.4
Toplam	N	155	39	194
	%	79.9	20.1	100.0

Tablo 5’de çalışmaya devam eden Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin dağılımı yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %96,4 gibi büyük bir bölümü çalışmazken, sadece %3,6’sı çalıştığını belirtmiştir. Cinsiyete göre bakıldığında ise çalışmakta olan yedi kişiden beşi kadın, ikisi de erkektir. Ev içi üretim yapan kadınlar; gelir elde etmek amacıyla örgü örüp dikiş diktiklerini belirtmişlerdir.

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin daha önce çalışma durumlarının dağılımları Tablo 6’da yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden daha önce çalıştığını belirtenlerin oranı %81,4’tür. Erkeklerin tümü daha önce çalışmışken (emekli), kadınların ise %76,8’i daha önce çalıştığını belirtmiştir.

Tablo 6. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Daha Önce Çalışma Durumları ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Daha önce çalışma durumu		Cinsiyet		Toplam
		Kadın	Erkek	
Yanıtsız	Sayı	1	0	1
	%	0.6	0.0	0.5
Evet	Sayı	119	39	158
	%	76.8	100.0	81.4
Hayır	Sayı	35	0	35
	%	22.6	0.0	18.1
Toplam	Sayı	155	39	194
	%	100.0	100.0	100.0

Çalışmayan kadınlar ilkokul ve lise-meslek lisesi mezunu iken üniversite mezunlarının tamamı daha önce çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Mesleki Dağılımı

Meslekler	N	%
Yanıtsız	6	3.1
Profesyonel meslek grupları	79	40.7
Büro hizmetleri	45	23.2
Ev kadını	33	17.1
Teknisyen	8	4.1
Nitelik gerektirmeyen işler	5	2.6
Sanatkârlar	5	2.6
Hizmet ve satış elemanı	5	2.6
Silahlı kuvvetler	3	1.5
Yöneticiler	3	1.5
Tesis ve makine oper.ve montajcılar	2	1.0
Toplam	194	100.0

Araştırmada kullanılan meslek sınıflandırması, İŞKUR tarafından belirlenen Türk Meslekler Sözlüğünden yararlanılarak yapılmıştır (Türkiye İş Kurumu, 2020). Bu sınıflamaya göre profesyonel meslek grubunda öğretmen, mühendis, avukat, doktor, hemşire gibi meslekler yer almaktadır. Araştırmaya katılanların %40,7'si bu meslek grubundadır. İkinci grupta %23,2 büro hizmetleri, üçüncü sırada ise %17,1 ile ev kadınları yer almıştır (Tablo 7). Ev kadınlığı doğal olarak bu meslek tanımları içinde yer almamaktadır. Öğrenciler kendilerini ev kadını olarak tanımlamışlardır.

Araştırmaya katılanlardan profesyonel meslek grubu içinde yer alanların tüm sınıflarda ağırlıklı olarak öğretmenler olduğu gözlenmiştir. Çalışma durumlarına cinsiyet açısından bakıldığında; kadın ve erkekler arasında fark görülmemiştir. Meslek sahibi olan eğitilmiş kişilerin ise Tazelenme Üniversitesi'nden daha çok yararlandığını söylemek mümkündür. Araştırmada öğrencilere evde kaç kişiyle ve kimlerle yaşadıkları da sorulmuştur. Alınan yanıtlar doğrultusunda, öğrencilerin okula gelme nedenleri ile yaşam koşulları arasında bir bağlantı olup olmadığını değerlendirmek amaçlanmıştır.

Tablo 8. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Birlikte Yaşadıkları Kişi Sayısı ve Cinsiyete Göre Dağılımı

		Evdeki kişi sayısı					
		1 kişi	2 kişi	3 kişi	4 kişi	5 kişi	Toplam
Kadın	N	54	78	15	6	2	155
	%	27.8	40.2	7.7	3.1	1.0	79.9
Erkek	N	3	31	3	1	1	39
	%	1.5	16.0	1.5	0.5	0.5	20.1
Toplam	N	57	109	18	7	3	194
	%	29.4	56.2	9.3	3.6	1.5	100.0

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin evde kaç kişi yaşadıklarına ilişkin veriler Tablo 8'de yer almaktadır. Araştırmaya katılanların %56,2'si evinde iki kişi yaşadığını belirtirken, onu %29,4 oranıyla tek kişi yaşayanlar izlemektedir.

Tablo 9: Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Birlikte Yaşadığı Kişiler ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Birlikte yaşadığı kişiler		Cinsiyet		
		Kadın	Erkek	Toplam
Yanıtsız	N	20	10	30
	% Cinsiyet	13	25.6	38.6
	% Toplam	10.3	5.2	15.5
Yalnız	N	55	3	58
	% Cinsiyet	35.5	7.7	43.2
	% Toplam	28.4	1.6	30
Eş	N	49	21	70
	% Cinsiyet	31.6	53.8	85,4
	% Toplam	25.2	10.8	36.0
Eş ve çocuk	N	14	4	18
	% Cinsiyet	9	10.3	19.3
	% Toplam	7.2	2.1	9.3
Çocuk	N	9	0	9
	% Cinsiyet	5.8	0	5.8
	% Toplam	4.6	0	4.6
Diğer	N	8	1	9
	% Cinsiyet	5.1	2,6	7.7
	% Toplam	4.1	0.5	4.6
Toplam	N	155	39	194
	% Cinsiyet	100	100	100
	% Toplam	79.9	20.1	100

Öğrencilerin kimle-kimlerle yaşadığına ilişkin sorgulamaların sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır. Yalnız yaşayanların oranı toplamda %30 olarak saptanmış, cinsiyet açısından bakıldığında, kadınların %28,4’ünün yalnız, erkeklerin ise sadece %1,6’sının yalnız yaşadığı görülmüştür. Sonuçlara bakıldığında, eş, eş ve çocuk/ çocuklarıyla yaşayanların, yani çekirdek aile üyeleriyle birlikte yaşamlarını sürdürenlerin oranı %65,4 ile ortalamanın üstünde bir orandır. Bu oran, Tazelenme Üniversitesine devam etme nedenleriyle, yaşanan kişiler arasında doğrudan bir bağlantı kurulamayacağı şeklinde yorumlanabilir. Burada yalnız yaşayan %30 oranındaki grup için, Tazelenme Üniversitesi öğrencisi olmanın bir paylaşım ortamı yaratacağı varsayılabilir.

Öğrencilerin eğitim sürecine ilişkin görüşleri

Tazelenme Üniversitesi’nde ders öğretmenliği gönüllülük esasıyla yürütüldüğü için, sınıf bazında her zaman aynı kuramsal ve uygulamalı dersler yer almamakta, yıldan yıla yeni içerikler eklenebilmektedir. Ders programının esnek bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Örneğin ikinci sınıftakilerin birinci sınıfta aldıkları derslerle, birinci sınıfların dersleri farklılık gösterebilmektedir. Bu nedenle eğitim sürecine ilişkin sorgulamalardaki bir dersi bazen tek bir sınıf almış olduğu için, sayısal göstergeler bu bağlamda değerlendirilmelidir. Çalışmada, öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi’nde şu anda var olan kuramsal ders, uygulamalı ders ve etkinliklerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı ve önerilerinin olup olmadığı da sorgulanmıştır. Bu sorular öğrencileri yönlendirmemek için açık uçlu olarak sorulmuş, öğrencilerden görüşlerini yazmaları istenmiştir. Öğrenciler genel olarak kuramsal dersleri yeterli bulup, uygulamaya yönelik derslerin artırılması ve çeşitlendirilmesi önerisinde bulunmuşlardır.

Kuramsal dersler için öneriler; tarih, hukuk (kadın hakları gibi), halkla ilişkiler, felsefe, ayrıntılı psikoloji (yaşlılarla ilgili) işaret dili, çocuk eğitimi, yaşlı bakımı, bilgisayar teknolojisi ve organik tarım olmuştur. Uygulamalı dersler için de kişisel gelişim, hayvanları koruma, pratik bilgiler, farklı hobiler (el becerileri, el sanatları, bahçe bakımı, dekorasyon, çalgı aleti öğrenme), şiir- masal okuma, yazarlık kursları (şiir, roman, senaryo vb.) gibi özel ilgi alanlarına göre ders talepleri olmuştur. Etkinliklerden ise daha çok gezi ve tiyatronun programda yer almasını istemişlerdir. Öğrencilerin beklentilerini karşılayan kuramsal dersler Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Beklentilerini Karşılayan Kuramsal Derslerin Sınıflara Göre Dağılımı

Dersler	Sınıflar				
	1. Sınıf N	2. Sınıf N	3. Sınıf N	4. sınıf N	Toplam N
Hepsi	25	-	16	18	59
Hukuk	-	30	11	20	61
Akılcı ilaç kullanımı	-	21	12	20	53
Sağlık bilgisi	13	19	-	-	32
İngilizce	-	18	-	12	30
Arkeoloji	-	-	10	16	26
Psikoloji	12	11	-	-	23
Beslenme ilkeleri	-	21	-	-	21
Beyin egzersizleri	-	-	-	14	14
Astronomi ve evren bilimi	13	-	-	-	13
Kişisel bakım	-	-	-	12	12
Toplam	63	120	48	112	343

Öğrencilerin beklentilerini karşılayan kuramsal ve uygulamalı dersler ile etkinlikler sorgulandığında; genel eğilim tüm ders ve etkinliklerin beklentileri karşıladığı yönünde olmuştur. Açık uçlu olarak sorulan ve birden çok yanıtın verildiği bu sorulardan beklentilerini karşılayan kuramsal dersler hangileri sorusuna toplam 344 yanıt yazılmış, 59' unda ise tüm derslerin beklentilerini karşıladığı ifade edilmiştir.

Beklentileri ile en çok örtüşen kuramsal dersleri belirtmeleri istendiğinde ise (Tablo 10); birinci sınıflar sırasıyla, sağlık bilgisi, astronomi ve evren bilimi ve psikoloji derslerini tercih etmişlerdir. İkinci sınıflar; hukuk, akılcı ilaç kullanımı, beslenme ilkeleri, sağlık bilgisi, İngilizce ve psikoloji derslerinin beklentilerini karşıladığını belirtmişlerdir. Üçüncü sınıfların beklentilerini karşılayan dersler ise hukuk, akılcı ilaç kullanımı ve arkeolojidir. Dördüncü sınıfların beklentilerini karşılayan dersler de şöyle sıralanmıştır: akılcı ilaç kullanımı, hukuk, arkeoloji, beyin egzersizleri, İngilizce ve kişisel bakım. Öğrenciler beklentilerini karşılayan dersleri aynı zamanda en çok yararlandıkları dersler olarak ifade etmişlerdir. Beklentilerini karşılamayan kuramsal dersler sorgulandığında ise memnun olmayan öğrenci sayısının oldukça düşük olduğu saptanmıştır. Beklentilerini karşılamama nedeni olarak; yabancı dil dersleri örneğiyle, o konuyla ilgili alt yapılarının, önceden birikimlerinin olmamasını göstermişlerdir. Öğrencilerin beklentilerini karşılayan uygulamalı dersler Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Beklentilerini Karşılaman Uygulamalı Derslerin Sınıflara Göre Dağılımı

Ders adı	Sınıflar				Toplam N
	1. Sınıf N	2. Sınıf N	3. Sınıf N	4. Sınıf N	
Hepsi	4	4	4	8	20
Spor	38	38	27	52	155
Tango	-	12	6	17	35
Halk oyunları	-	-	15	16	31
Tiyatro	-	1	-	27	28
Türk halk müziği	-	1	-	12	13
Sirtaki	-	-	-	10	10
Mandala	-	-	-	6	6
Ritim	-	-	-	6	6
Fotoğrafçılık	-	-	5	-	5
Atölye çalışması	-	-	-	4	4
Beyin sağlığı müz. ter.	-	-	4	-	4
Popüler müzik	1	-	-	-	1
Tamirat	-	-	-	1	1
Yemek pişirmek	-	-	-	1	1
Toplam	43	56	61	160	320

Öğrencilere, beklentilerini karşılayan uygulamalı derslerin hangileri olduğu yine açık uçlu olarak sorulmuş (Tablo 11), verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde ise spor dersi tüm sınıflarda ilk sırayı almıştır. İkinci sırada ise tango, daha sonra da halk oyunları, tiyatro ve Türk halk müziği dersleri yer almıştır. Öğrenciler kuramsal derslerde olduğu gibi uygulamalı derslerde de memnuniyetlerini dile getirmişlerdir.

Öğrencilerin beklentilerini karşılamayan uygulamalı dersler sorgulandığında da sayı çok az olmakla birlikte spor ve egzersiz ilk sırada (15 kişi), tango ise ikinci sırada (11 kişi) yer almıştır. Gerek sağlık gerekse yaş gereği beceremediklerini düşünmeleri nedeniyle spor/egzersiz dersinin beklentilerini karşılamadığını, yaşlarına uygun spor yapılmasının daha iyi olacağını belirtmişlerdir. Öğrencilere “Bugüne kadar katıldığınız hangi etkinlikler beklentinizi karşıladı?” sorusu da açık uçlu olarak sorulmuş ve birden fazla yanıt alınmıştır. Öğrencilerin beklentilerini karşılayan etkinlikler Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Beklentilerini Karşılamanın Etkinliklerin Sınıflara Göre Dağılımı

Etkinlikler	Sınıflar				Toplam N
	1. Sınıf N	2. Sınıf N	3. Sınıf N	4. Sınıf N	
Çevre gezileri	-	8	7	7	22
Konser	-	13	-	8	21
Hatıra ormanı/ağaç dikimi	-	3	2	15	20
Hepsi	3	7	-	10	20
İstanbul gezisi	-	-	-	15	15
Tiyatro oyunu	-	7	-	5	12
Kahvaltı	10	-	-	-	10
Türk Dünyası Bil. Kül. ve Sanat Mrk. gezisi	-	-	2	4	6
Tazelenme Olimpiyatına katılım	-	-	-	6	6
Kurumsal ziyaretler	2	-	4	-	6
Halk oyunları gösterisi	-	4	-	-	4
Konferans	-	3	-	-	3
Toplam	15	45	15	70	145

Veriler değerlendirildiğinde (Tablo 12), farklı yıllarda farklı etkinlikler düzenlenmiş olduğundan sınıflar arasında da farklılıklar olduğu görülmüştür. Birinci sınıflar en çok kahvaltı etkinliği derken, ikinci sınıflar konser ve çevre gezileri etkinliklerini, üçüncü sınıflar çevre gezileri etkinliğini, en çok etkinliğe katılmış olan dördüncü sınıflar ise hatıra ormanı etkinliğini en çok beklentilerini karşılayan etkinlik olarak belirtmişlerdir. 20 öğrenci ise ‘hepsi’ yanıtını vermiştir. Öğrencilerin beklentilerini karşılamayan etkinlik sayısı da kuramsal ve uygulamalı derslerde olduğu gibi çok azdır. Tüm bu veriler, öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi’nde olmaktan, verilen dersler ve etkinliklerden memnun olduklarını göstermektedir.

Tablo 13. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Eğitim Süresi ile İlgili Görüşlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Eğitim süresi	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Yanıtsız	N 4	1	5
	% 2.1	0.5	2.6
Daha az olabilir	N 3	0	3
	% 1.5	0.0	1.5
Yeterli	N 104	32	136
	% 53.6	16.5	70.1
Daha fazla olabilir	N 25	4	29
	% 12.9	2.1	14.9
+1 yıl olabilir	N 1	0	1
	% 0.5	0.0	0.5
+2 yıl olabilir	N 4	0	4
	% 2.1	0.0	2.1
Lisansüstü	N 14	2	16
	% 7.2	1.0	8.2
Toplam	N 155	39	194
	% 79.9	20.1	100.0

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin eğitim süresi ile ilgili görüşleri de sorulmuş, sonuçlar Tablo 13’de yer almıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere Tazelenme Üniversitesi’nin eğitim süresinin yeterli olup olmadığı sorulduğunda; %70,1’i yeterli derken, %1,5’i daha az olabileceğini belirtmiş, diğerleri de eğitim süresinin daha uzun olmasını istemişlerdir (Tablo 13).

Tablo 14. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Zorlandıkları Dersler

Ders adı	N	%
İngilizce	21	51.2
Spor	8	19.5
Tango ve halk oyunları	3	7.3
Psikiyatri	2	4.9
Mandala	2	4.9
İletişim	2	4.9
Astronomi	1	2.4
Psikoloji	1	2.4
Tamirat	1	2.4
Toplam	41	100

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerine zorlandıkları dersler sorulduğunda ise 41 öğrenci bazı derslerde zorlandığını belirtmiştir. Bu derslerin başında (Tablo 14), %51,2 gibi yüksek bir oranla İngilizce gelmiştir. Daha sonra spor, tango ve halk oyunları gelmektedir. Neden olarak da öncesinde farklı dil eğitimi görmeleri ile bedensel kısıtlarını göstermişlerdir.

Öğrencilerin Anadolu Üniversitesi kampüs yaşamına ilişkin görüşleri

Bu başlık altında; araştırmaya katılanlara bir kulüp üyesi olup olmadığı ve hangi kulübe üye oldukları; kampüs içinde Anadolu Üniversitesi tarafından düzenlenen etkinliklere katılıp katılmadıkları; Anadolu Üniversite Kampüsü içindeki sosyal tesislerden yararlanma durumları sorularak kampüs içinde öğrencilere sağlanan olanaklardan ne kadar yararlandıkları anlaşılacak istenmiştir.

Tablo 15. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Öğrenci Kulüplerine Üye Olma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Kulüp üyeliği		Cinsiyet		
		Kadın	Erkek	Toplam
Yanıtsız	N	4	1	5
	%	2.1	0.5	2.6
Evet	N	115	31	146
	%	59.3	16.0	75.3
Hayır	N	36	7	43
	%	18.6	3.6	22.2
Toplam	N	155	39	194
	%	79.9	20.1	100.0

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerine Anadolu Üniversitesi bünyesinde bulunan tüm öğrenci kulüplerine katılma hakkı tanınmıştır. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencileri “Üyesi olduğunuz öğrenci kulübü var mı?” sorusuna (Tablo 15), %75,3 oranında evet yanıtını vermişlerdir.

Üye oldukları kulüplerin başında iki ve üç kuşağı bir araya getirme amacıyla kurulan Kuşaklararası Dayanışma Kulübü daha sonra LÖSEV Fayda, Engelsiz Anadolu, Turizm ve Gezi kulüpleri gelmektedir. Tazelenme Üniversitesi öğrencilerinin kampüsteki bilimsel ve kültürel etkinliklere katılıp katılmadıkları da sorgulanmıştır. Sonuçlar Tablo 16’de yer almaktadır.

Tablo 16. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Katıldıkları Kampüs Etkinliklerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Etkinlik adı		Cinsiyet		
		Kadın	Erkek	Toplam
Konser	N	45	15	60
	%	25.1	8.4	33.5
Tiyatro	N	39	15	54
	%	21.8	8.4	30.2
Konferans	N	22	11	33
	%	12.3	6.1	18.4
Sergi	N	21	1	22
	%	11.7	0.6	12.3
Öğrenci kulübü etkinliği	N	2	0	2
	%	1.1	0	1.1
Sinema	N	4	1	5
	%	2.2	0.6	2.8
Söyleşi	N	3	0	3
	%	1.7	0	1.7
Toplam	N	136	43	179
	%	76	24	100

Tazelenme Üniversitesi öğrencilerinin katıldıkları kampüs etkinliklerinin başında (Tablo 16); konser (%33,5), tiyatro (%30,2), konferans (%18,4) ve sergiler (%12,3) gelmektedir. Öğrencilerin kampüs ortamının sunduğu etkinliklerden büyük oranda yararlandıkları gözlenmektedir.

Kampüs ortamlarında hizmete sunulan, öğrencilerin ders dışında yararlanabileceği sosyal tesisler, kampüs yaşamının önemli bileşenleridir. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü’nde bulunan bu tesislerden yararlanma durumlarının sorgulamasına ilişkin sonuçlar Tablo 17’de yer almaktadır.

Tablo 17. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Yararlandığı Sosyal Tesislerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet		Sosyal tesisler					Toplam
		Kafeterya	Personel lokali	Yemekhane	Konukevi	Japon Bahçesi	
Kadın	N	17	13	8	6	2	46
	%	30.2	23.2	14.3	10.7	3.6	82.0
Erkek	N	5	2	1	2	0	10
	%	9.0	3.6	1.8	3.6	0.0	18.0
Toplam	N	22	15	9	8	2	56
	%	39.2	26.8	16.1	14.3	3.6	100

Anadolu Üniversitesi Kampüsü'nde öğrenciler ve çalışanlar için sosyal tesislerin yanı sıra özel işletmelere ait tesisler de bulunmaktadır. Öğrenci ve çalışanların ortak olarak kullandıkları sosyal tesis yemekhanedir. Sosyal tesislerin diğerleri tamamen çalışanlara hizmet vermektedir. Buna karşın düşük sayıda da olsa Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin bu tesislerden yararlandıkları görülmektedir (Tablo 17). Yararlandıkları sosyal tesisler; kafeterya (%39,2), personel lokali (%26,8) ve yemekhanedir (%16,1). Bu veriler, isteyen öğrencilerin kampüs yaşamına katıldıklarını ve bu katılımdan memnun olduklarını göstermektedir.

Tazelenme Üniversitesinin sosyal yaşamla ilişkisi

Bu başlıkta, öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi'nde kurdukları arkadaşlıklar, çevrelerinin Tazelenme Üniversitesi öğrencisi olmalarına ilişkin tepkileri, Tazelenme Üniversitesi'ni başkalarına önerip önermedikleri ve Tazelenme Üniversitesi ile ilk bilgiyi kimden aldıkları sorgulanmıştır. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin okulda kurduğu arkadaşlıkları okul dışında sürdürme durumu Tablo 18'de yer almaktadır.

Tablo 18. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Okulda Kurduğu Arkadaşlıkları Okul Dışında Sürdürme Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Arkadaşlık devam durumu	Cinsiyet			
	Kadın	Erkek	Toplam	
Yanıtsız	N	4	0	4
	%	2.1	0.0	2.1
Evet	N	139	37	176
	%	71.6	19.1	90.7
Hayır	N	12	2	14
	%	6.2	1.0	7.2
Toplam	N	155	39	194
	%	79.9	20.1	100

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin okulda kurduğu arkadaşlıkları okul dışında sürdürüp sürdürmediği sorgulandığında %90,7 gibi yüksek bir oranda bu arkadaşlıkları sürdürmekte oldukları görülmüştür. Cinsiyet açısından bakıldığında, kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklar gözlenmemiştir. Bu sonuç, öğrencilerin sosyal yaşamlarına yeni insanlar katmak ve ilişkilerini sürdürmekten memnuniyet duyduklarını göstermektedir. Okul dışında arkadaşlıklarının sürmediğini belirtenlerin oranı ise %7,2'dir (Tablo 18).

Öğrencilere, Tazelenme Üniversitesi öğrencisi olmaları konusunda aile, arkadaş ya da yakın çevrelerinde bulunan diğer kişilerin değerlendirmeleri, olumlu-olumsuz tepkileri sorulmuş, yanıtlar Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencisi Olmalarıyla İlgili Çevrelerinin Değerlendirmesi

Görüşler		Cinsiyet		Toplam
		Kadın	Erkek	
Yanıtsız	N	5	3	8
	%	2.6	1.5	4.1
Olumlu	N	96	22	118
	%	49.5	11.3	60.8
Destekleyici	N	19	9	28
	%	9.8	4.6	14.4
Olumsuz	N	4	3	7
	%	2.1	1.5	3.6
Şaşkınlık	N	4	0	4
	%	2.1	0.0	2.1
Merak ediyorlar	N	7	0	7
	%	3.6	0.0	3.6
İlginç buluyorlar	N	0	1	1
	%	0.0	0.5	0.5
Hem olumlu hem olumsuz değerlendirme	N	9	1	10
	%	4.6	0.5	5.2
Özeniyorlar, imreniyorlar	N	11	0	11
	%	5.7	0.0	5.7
Toplam	N	155	39	194
	%	79.9	20.1	100

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin, üniversite öğrencisi olmalarını çevrelerinin nasıl değerlendirdiği sorgulandığında (Tablo 19) %3,6'sının olumsuz, %5,2'sinin ise hem olumlu hem olumsuz karşıladığı yanıtının verildiği görülmüştür. %91,2'si de olumlu, destekleyici olduklarını, takdir, merak, şaşkınlıkla karşılandıklarını, imrenildiklerini belirtmiştir. Cinsiyet açısından bakıldığında olumlu, destekleyici ve olumsuz kesin yargılarda fark görülmezken; şaşkınlık, olumlu-olumsuz, merak, özenme, imrenme gibi daha duygusal yaklaşımlar kadınlarda gözlenmiştir.

Tablo 20. Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi'ni Çevresine Tavsiye Etme Durumu

Tavsiye etme	N	%
Yanıtsız	2	1.0
Evet	192	99.0
Toplam	194	100.0

Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi'ni çevresine tavsiye etme durumu (Tablo 20) sorgulandığında; araştırmaya katılan öğrencilerin tümü Tazelenme Üniversitesi'ni çevresine tavsiye ettiğini belirtmiştir. Bu veri memnuniyet açısından önemli ve belirleyici bir sonuçtur.

Tablo 21. Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü ile İlgili İlk Bilgi Kaynaklarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Tazelenme ilk bilgi		Cinsiyet		
		Kadın	Erkek	Toplam
Yanıtsız	N	3	0	3
	%	1.5	0.0	1.5
Aile	N	15	8	23
	%	7.7	4.1	11.9
İnternet	N	7	0	7
	%	3.6	0.0	3.6
Arkadaş	N	110	25	135
	%	56.7	12.9	69.6
Gazete	N	0	1	1
	%	0.0	0.5	0.5
Sosyal medya	N	11	3	14
	%	5.7	1.5	7.2
Tazelenme Üniversitesi öğrencileri	N	3	1	4
	%	1.5	0.5	2.1
Radyo	N	2	0	2
	%	1.0	0.0	1.0
Tanıtım standı	N	3	0	3
	%	1.5	0.0	1.5
El ilanı	N	0	1	1
	%	0.0	0.5	0.5
Televizyon	N	1	0	1
	%	0.5	0.0	0.5
Toplam	N	155	39	194
	%	79.9	20.1	100.0

Tablo 21’de görüldüğü gibi öğrencilere Tazelenme Üniversitesi’nden haberdar olma, bilgi alma anlamındaki ilk kaynakları sorulduğunda, %69,6’sı arkadaşlarından, %11,9’u aile bireylerinden, %7,2’si de sosyal medyadan bilgi aldıklarını belirtmişlerdir. Bilgi kaynağı konusunda cinsiyet açısından öğrenciler arasında fark görülmezken, eğitimin başladığı ilk yıl kayıt olan dördüncü sınıflarda ilk bilgi kaynağının diğer sınıflardan daha yüksek bir oranda aile bireyleri olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi’nden beklentileri ve kazanımları

Tazelenme Üniversitesi öğrencilerine, kayıt olma nedenlerini ve beklentilerini açıklamaları için açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Yetişkinlerin çeşitli eğitim etkinliklerine katılım nedenlerinin kişiye, bulunduğu ortama ya da zamana göre değişebileceği varsayımından hareketle, kalıplaşmış nedenlerin sıralandığı seçenekli bir soru tercih edilmemiştir. Bu soruyu beş kişi yanıtsız bırakmış, beş kişinin yanıtı ise soruyla ilgili açıklamalar içermediği için kodlanamamıştır. Soruyu yanıtlayan 184 kişi, Tazelenme Üniversitesi’ne kayıt olmak için birden fazla nedenleri olduğunu belirttikleri için sonuçların toplamı 363’tür. Öğrencilerin kayıt olma nedenleri ve beklentileri, verilen yanıtların dökümü sonucunda içerikte toplanmış, sınıflar bazında kadın-erkek değişkeni bağlamında nicel verilere dönüştürülmüştür (Tablo 22).

Toplamda üç neden gruplamasının öne çıktığı görülmektedir (Tablo 22). İlk sırada (%29,5); “yeni arkadaşlar edinmek, yeni bir çevre edinmek, sosyal bağlar kurmak” gibi alt başlıkları kapsayan “sosyalleşme fırsatı yakalamak” yer almaktadır.

Yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılmak söz konusu olduğunda sosyalleşme ihtiyacının öğrenciler için önemli bir motivasyon kaynağı olduğu farklı araştırmalarla da saptanmıştır (Oğlak ve Canatan, 2020). DSÖ sağlıklı yaşlanmayı üç temel prensibe dayandırmaktadır. Bunlar, sağlık, güvenlik ve katılımdır (Aydın ve Sayılan, 2014, s.77). Dolayısıyla sosyalleşmek isteği, sağlıklı yaşlanma bilincine de işaret etmektedir. Tazelenme Üniversitesi'ne kayıt olma nedenlerinde ikinci sırada (%28,9) “yeni beceriler ve bilgiler edinerek kendini geliştirmek” başlığı yer almıştır. Aktif yaşlanma bağlamında yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin, yeni bilgi ve becerilerin edinimi ve güncelleştirilmesi anlamında önemi büyüktür.

Kayıt nedenlerinin üçüncü sırasında %12,1 oranıyla, “sağlıklı-kaliteli yaşamayı öğrenmek” olarak ifade edilen neden grubu yer almıştır. Sağlıklı yaşamayı öğrenmek; sosyalleşme gereksinimi ve kişisel becerileri geliştirme nedenlerinden çok bağımsız olarak düşünülemez ancak öğrencilerin açık uçlu soruya verdikleri yanıtlardan, bu başlık altında daha çok fiziksel sağlıktan söz ettikleri sonucuna varıldığı için, bu neden ayrı bir başlık altında değerlendirilmiştir. Kayıt olma nedenleri sınıflar ve kadın-erkek değişkeni bağlamında incelendiğinde, bir istisna dışında ilk üç neden, tüm sınıflardaki kadın ve erkekler için değişmemektedir. Yalnızca dördüncü sınıfa devam eden erkek öğrencilerin ilk üç sıralamasında, “yeni arkadaş-çevre edinmek” yerine “tazelenmek” seçeneği yer almıştır.

Tablo 22. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Tazelenme Üniversitesi'ne Kayıt Olma Nedenlerinin Cinsiyet ve Sınıfa Göre Dağılımı

Sınıf	Cinsiyet	Kayıt olma nedenleri	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		Toplam
			K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	
Yeni arkadaşlar edinmek /Sosyalleşmek	N		26	4	23	4	13	5	30	2	92	15	107
	%		33.3	50.0	29.9	22.2	32.5	41.7	28.9	8.0	30.3	23.8	29.5
Yeni beceriler ve bilgilerle kendini geliştirmek	N		24	1	14	8	12	4	35	7	85	20	105
	%		30.8	12.5	18.1	44.4	30	33.3	33.7	28	28.3	31.8	28.9
Sahip olduğum bilgi ve becerilerimi geliştirmek	N		0	0	8	0	0	0	5	0	13	0	13
	%		0	0	10.3	0	0	0	4.8	0	4.3	0	3.6
Üniversite hayalimi gerçekleştirmek	N		2	0	2	0	3	0	2	1	10	1	11
	%		2.5	0	2.6	0	7.5	0	1.9	4	3.3	1.6	3
Üniversite ortamında yeniden öğrenci olmak	N		2	1	3	0	2	1	2	0	9	2	11
	%		2.5	12.5	10.3	0	5	8.3	1.9	0	3	3.2	3
Kişisel gelişimime zaman ayırmayı öğrenmek	N		3	0	4	0	0	0	8	0	15	0	15
	%		3.9	0	5.2	0	0	0	7.7	0	5	0	4.2
Sağlıklı ve aktif yaşamayı öğrenmek	N		12	1	9	3	3	1	10	5	34	10	44
	%		15.3	12.5	11.7	16.7	7.5	8.3	9.6	20	11.4	15.9	12.1
Mutlu olmak/Yaşama tutunmak	N		1	0	8	0	2	0	9	0	20	0	20
	%		1.3	0	10.3	0	5	0	8.7	0	6.7	0	5.5
Tecrübe paylaşmak	N		0	0	0	0	1	0	1	1	2	1	3
	%		0	0	0	0	2.5	0	0.9	4	0.7	1.6	0.8
Tazelenmek	N		3	0	4	2	3	1	0	4	10	7	17
	%		3.9	0	5.2	11.1	7.5	8.3	0	16	3.3	11.1	4.7
Tavsiye	N		2	0	1	0	0	0	0	3	3	3	6
	%		2.6	0	1.3	0	0	0	0	12	1	4.7	1.7
Bilinçsiz/ tesadüf seçim	N		0	0	1	0	0	0	2	1	3	1	4
	%		0	0	1.3	0	0	0	1.9	4	1	1.6	1.1
Vaktini verimli değerlendirmek	N		3	1	0	1	1	0	0	1	4	3	7
	%		3.9	12.5	0	5.6	2.5	0	0	4	1.3	4.7	1.9
Toplam N	N		78	8	77	18	40	12	104	25	300	63	363
%	%		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tablo 23. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü Öğrencilerinin Kazanımlarının Cinsiyet ve Sınıfa Göre Dağılımı

Sınıf	Cinsiyet	Kazanımlar	1. Sınıf		2. Sınıf		3. Sınıf		4. Sınıf		Toplam		Toplam
			K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	
Yeni arkadaşlar edindim/ Sosyalleştim	N %		14 18.1	1 3.3	5 7.1	3 18.8	20 31.8	4 25.0	2 2.7	2 10.0	41 14.4	10 18.2	51 15.0
Yeni beceriler ve bilgilerle kendimi geliştirdim	N %		17 22.1	0 0	16 22.9	6 37.5	16 25.4	2 12.5	36 48.0	6 30.0	85 29.8	14 25.5	99 29.1
Sahip olduğum bilgi ve becerilerimi geliştirdim	N %		6 7.8	0 0	8 11.4	0 0	0 0	0 0	5 6.6	0 0	19 6.6	0 0	19 5.6
Üniversite hayatımı gerçekleştirdim	N %		0 0	0 0	2 2.9	0 0	0 0	0 0	3 4.0	0 0	5 1.8	0 0	5 1.5
Üniversite ortamında yeniden öğrenci oldum	N %		0 0	0 0	2 2.9	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	2 0.7	0 0	2 0.6
Sağlıklı ve aktif yaşamı öğrendim	N %		11 14.3	0 0	10 14.3	3 18.8	6 9.5	2 12.5	11 14.7	4 20.0	38 13.3	9 16.3	47 13.8
Kişisel gelişimime zaman ayırmayı öğrendim	N %		0 0	0 0	8 11.4	0 0	0 0	0 0	4 5.3	0 0	12 4.2	0 0	12 3.5
Mutlu oldum / Yaşama tutundum	N %		16 20.8	1 3.3	13 18.6	0 0	14 22.2	5 31.3	11 14.7	4 20.0	54 19.0	10 18.2	64 18.8
Tecrübelerimi paylaştım	N %		7 9.1	0 0	0 0	1 6.2	2 3.2	0 0	2 2.7	0 0	11 3.9	1 1.8	12 3.6
Tazelendim	N %		0 0	1 3.3	6 8.5	0 0	3 4.7	0 0	1 1.3	3 15	10 3.5	4 7.3	14 4.1
Kendime güvenim arttı, değerli hissettim	N %		6 7.8	0 0	0 0	3 18.7	2 3.2	3 18.7	0 0	1 5	8 2.8	7 12.7	15 4.4
Toplam	N %		77 100	3 100	70 100	16 100	63 100	16 100	75 100	20 100	285 100	55 100	340 100

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerine, eğitime başladıklarından bu yana ne tür kazanımlar elde ettiklerini açıklamaları istenen açık uçlu bir soru da yöneltilmiştir. Bu soruyu 6 kişi yanıtsız bırakmış, 2 kişinin yanıtı ise, soruyla ilgili açıklamalar içermediği için kodlanamamıştır. Soruyu yanıtlayanların sayısı 186'dır. Açık uçlu soru olması nedeniyle, öğrenciler çoğunlukla tek bir kazanım değil, birden çok kazanım elde ettiklerini belirtmiştir. Yanıtların toplamı 340 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin kazanımları, verilen yanıtların dökümü sonucunda 11 içerikte toplanmış ve nicel verilere dönüştürülmüştür (Tablo 23).

Tazelenme Üniversitesi'ne devam eden öğrencilerin kazanımlarına ilişkin verdiği yanıtlarda (Tablo 23), toplamda ilk sırada “Yeni beceriler ve bilgiler edinerek kendimi geliştirdim” yanıtı yer almıştır. Öğrencilerin kayıt nedenleri arasında, çok az bir oran farkıyla ikinci sırada (%28,9) bulunan bu beklentinin, %29,1 oranıyla karşılandığı görülmektedir. Kazanımlar sorgulamasında; beklenti sıralamasında %5,5 oranıyla dördüncü sırada yer alan “mutlu olmak, iyi zaman geçirmek, eğlenmek, yaşama tutunmak, hayata renk katmak” yanıtı, %18,8 oranıyla ikinci sırada yer almıştır. Robert J. Havighurst (1961) başarılı yaşlanmayı; bireyin maksimum düzeyde tatmin ve mutluluk elde ettiği ve toplumun kendisini oluşturan çeşitli grupların (yaşlı, orta yaşlı, yaşlı, orta yaşlı, yaşlı, yaşlı, yaşlı, yaşlı) tatminleri arasında uygun dengeyi koruduğu bireysel ve toplumsal yaşam koşullarının bir ifadesi olarak nitelemiştir.

Beklentiler sorgulamasında ilk sırada yer alan “Yeni arkadaşlar edinmek /sosyalleşmek /yeni bir çevre edinmek” yanıtı, kazanımlar sorgulamasında %15,0 oranı ile üçüncü sırada yer almıştır. Sosyalleşme konusundaki kazanımların (%15,0), beklenti oranlarının yarısı (%29,5) olması, yeni arkadaşlar edinme ve yeni bir çevre edinme konusundaki beklentilerin umulduğu oranda karşılanmadığını da ifade etmektedir. Ancak Tablo 18’de sorgulanan yeni arkadaşlıkları sürdürme oranlarının %90’ın üstünde çıkması, beklentilerine uygun yeni arkadaş ve sosyal çevreleri de sahlendiklerini ve sürdürdüklerini göstermektedir. Tazelenme Üniversitesi’ne devam etmenin öğrencilerin kazanımları sorgulamasına, sınıflar ve cinsiyet bazında bakıldığında, farklı sürelerle eğitime devam etmiş olmalarına rağmen, anlamlı farklar gözlenmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Aktif yaşlanma ile yaşam boyu eğitim arasında kurulan bağlar, bu yönde yapılan çalışmaların bir sonucu olarak hayata geçirilen Üçüncü Yaş Üniversiteleri, yaşlı bireylerin kendi potansiyellerini gerçekleştirme adına eğitsel olanaklara sahip olmalarını sağlamıştır. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü’ndeki öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi ile ilgili deneyimlerinin ve görüşlerinin ele alındığı bu çalışmada genel olarak 60 yaş üstü çoğunlukla emekli olan bireylerin aktif yaşlanma bağlamında kendilerine sunulan bu olanaktan yararlanmaktan çok memnun oldukları, kendilerine olumlu katkılar sağladığını düşündükleri görülmüştür. Bu sisteme katılma konusunda oldukça istekli ve çabalı olan öğrenciler, sınırlı sayıda kontenjanı olan üniversiteye yüz yüze başvuru alındığı dönemlerde kayıt yaptırabilmek için günün ilk saatlerinde sıraya girmekte, online kayıt sistemi için ise bir yardımcısıyla birlikte bilgisayar başında kayıtların açılmasını beklemektedir.

2023-2024 öğretim yılında, tüm sınıflara kayıtlı öğrenci sayısı 247’dir. Bu öğrencilerin 193’ü kadın, 54’ü erkektir. Kadın öğrenci sayısı, tüm sınıflarda erkek öğrenci sayısından fazladır. Kadınların erkeklerden daha uzun yaşaması ve evliliklerde çoğunlukla erkeğin kadından yaşça daha büyük olmasından dolayı toplam nüfusta, kadın sayısı erkek sayısından fazladır. 2023 yılı TÜİK verilerine göre yaşlı nüfusun %44,5’ini erkek nüfus, %55,5’ini kadın nüfus oluşturmuştur (TÜİK Haber Bülteni, 2024). Bu durum çalışmadaki sayılarla örtüşüyor gibi görünse de oransal olarak kadınların Tazelenme Üniversitesi’ne devam etme oranları daha yüksek görünmektedir.

Araştırmanın evreni 247 kişi, örnekleme ise 194 kişidir. Bu kişiler; ağırlıklı olarak “genç yaşlı” grubu içinde yer alırken, eğitimleri ise çoğunlukla lise daha sonra lisans ve önlisanstır. Erkeklerin tümü emekli, yani bir işte çalışmışken, kadınlarda emeklilik oranı erkeklere oranla (%76,8) daha düşüktür. Öğrencilerin çoğunluğu profesyonel meslek grupları (öğretmen, mühendis, doktor, hemşire gibi) ve büro hizmetlerinde çalışarak emekli olmuşlardır. Tazelenme Üniversitesinin emekli bireyler için bu dönemi aktif olarak değerlendirmelerine katkısı açıkça görülmektedir. Öğrencilerin yaşam koşullarının eğitime yönelmesine ne kadar etkisi olduğu açık olmasa da yalnız yaşayıp yaşamadıkları ve kimlerle yaşadıkları sorgulandığında çoğunluğun yalnız yaşamadığı, yalnız yaşayanların da çoğunlukla kadınlar olduğu görülmüştür.

Devam zorunluluğu olan sistemde yer alan derslerin, öğrencilerin beden ve ruh sağlığına yardımcı olmanın yanında yaşamlarını kolaylaştıracak ve anlam katacak konularda olmasına önem verilmektedir. Tazelenme Üniversitesi'ne gelen öğrenciler, kendileri için hazırlanan ders programlarının beklentilerini karşıladığını; derslere ve düzenlenen etkinliklere katılmaktan mutlu olduklarını ve kendilerine olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Bu dersler; günlük yaşamda kullanılabilecekleri bilgileri içeren hukuk sorunlarının (ev sahibi kiracı ilişkileri gibi) ele alındığı hukuk, akılcı ilaç kullanımı ve genel sağlık sorunlarının yanı sıra kanserden korunma gibi konuların ele alındığı sağlık bilgisi dersleridir. Uygulamalı dersler ise özellikle yaşlarına uygun egzersizlerden oluşan spor, tango ve halk oyunları dersleridir.

Başarılı yaşlanmanın temeli, fiziksel ve zihinsel olarak etkin kalmak için güdülenmektir. Birey hangi etkinlikleri isteyip istemediğine karar vermeli, istemediği etkinliklerin yerine ikame edeceği etkinlikleri de yine kendisi belirlemelidir. Bu noktada bireyden kendini tanıyan ve isteklerini gerçekleştirebilecek potansiyele sahip olduğunun bilincinde olması beklenmektedir. Öğrenciler; derslerin yanında çevre gezileri, konser ve hatıra ormanı oluşturma etkinliklerinin de onlara olumlu katkısı olduğunu belirtmişlerdir.

Dört yıl olan Tazelenme Üniversitesi eğitim süresini öğrencilerin çoğu yeterli bulurken, lisansüstü eğitim de talep etmişlerdir. Bu istek, 2023-2024 Öğretim Yılı itibariyle Antalya Tazelenme Üniversitesi'nde göz önüne alınmış ve lisansüstü eğitim çalışmaları başlatılmıştır (Milliyet, 21.01.2024). Öğrencilerin yalnızca "eğitim almak" amacıyla olmayıp, yüz yüze eğitimi istemiş olmaları da online eğitim isteyenlerin oranının düşük olmasından anlaşılmaktadır. Haftanın belli günleri bir araya gelip derslere girmek, etkinliklere katılmak, kampüs yaşamına katılmak onların sosyal yaşamlarına katkıda bulunmaktadır. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin çoğunluğu, örgün üniversite öğrencileri ile bir araya gelmelerini sağlayan Kuşaklararası Dayanışma Kulübü'nün yanı sıra diledikleri başka kulüplerin çalışmalarına da katılabilmektedirler. Böylece deneyimlerini paylaşmakta ve yeniliklerden haberdar olmaktadır.

Tazelenme Üniversitesi öğrencileri Anadolu Üniversitesi içinde yer alan sanat ve sosyal içerikli etkinliklere katılmakta ve kampüste yer alan kafeterya, lokal ve yemekhane gibi mekanlardan da yararlanmaktadır. Sosyal çevrelerini oluşturmalarına katkısı olan okulda kurulan arkadaşlıkları okul dışına taşıyarak çevrelerini genişletmektedirler.

Öğrencilerin Tazelenme Üniversitesi'ne gitmeleri çevreleri tarafından olumlu karşılanmakta ve desteklenmektedir. Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin tamamına yakını kendi yaşadıkları bu deneyimi çevrelerine de tavsiye edeceklerini/ettiklerini belirtmişlerdir. Bu tür uygulamaların yaygınlaşması ve bilinirliğinin artmasının daha genç yaşta bireylerin kendilerini yaşlılığa hazırlamasına da katkısı olacaktır. Öğrenciler, Tazelenme Üniversitesi ile ilgili ilk bilgiyi çoğunlukla arkadaşları ve aile bireylerinden aldıklarını belirtmiş, bilgi alma konusunda etkili olan iletişim biçiminin kitle iletişim araçlarından çok yüz yüze iletişim olduğu da anlaşılmıştır.

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin bu programa kayıt olurken hangi beklentiler içinde oldukları sorgulandığında da ilk olarak sosyalleşmek, daha sonra da bilgi ve becerilerini arttırmak gelmektedir. Programın sonunda neler elde ettiklerine bakıldığında da beklentilerinde ikinci sırada olan bilgi beceri edinmenin ilk sıraya geçtiği görülmüştür. Öğrencilerin kazanımlarında mutlu olmak, iyi zaman geçirmek ve sosyalleşmek de yüksek oranda yer almıştır. Bu sonuçlar Tazelenme Üniversitesi'nin aktif yaşlanmaya anlamlı bir destek verdiğini göstermektedir.

Tazelenme Üniversitesi Anadolu Kampüsü öğrencilerinin bilinçli ve gönüllü katılımları, gösterdikleri ilgi, çabaları, kuruma bağlılıkları ve memnuniyet düzeyleri, olumlu kazanımlar elde ettiklerini göstermektedir. Tazelenme Üniversitesi Kampüslerinin daha çok bireye ulaşması, bireylerin emeklilik sonrası yaşamlarını planlamalarına da katkı sağlaması açısından çok önemlidir.

Tazelenme Üniversitelerinin yaygınlaştırılması, benzer uygulamaların olduğu ülkelerle iş birliğine gidilerek ortak çalışmaların da yapılması, ders programlarının hedef kitlenin; ihtiyaçları (sosyalleşme, aktif yaşlanma gibi), yetenekleri, yeterlilikleri düşünülerek çeşitlenmesi ve ona göre düzenlemesi, mezunlardan ve alan uzmanlarından eğitimci (gönüllü olarak) olarak yararlanılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. *Yaşlanma vizyon belgesi*.
https://aile.gov.tr/media/135665/yaslanma_vizyon_belgesi_.pdf Erişim: 25.02.2024.

Aydın, A. ve Sayılan, A. A. (2014). Aktif yaşlanma ile yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişkiye teorik bakış. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi (IJSES)*, 4 (2): 76-81, 2014ISSN: 1307 1149. <https://ijses.org/index.php/ijses/article/view/129/137> Erişim: 09.12.2023.

Bulut, Ü. ve Özçakar, N. (2011). Nasıl yaşıyoruz? *The Journal of Turkish Family Physician*, 3(1), 15. <http://turkishfamilyphysician.com/wp-content/uploads/2016/08/C3-S1-nasil-yaslaniyoruz.pdf> Erişim: 01.05.2023.

Demiray, U. (1990). Üçüncü Yaş Üniversitesi kavramı uygulama örnekleri ve bir öneri. *Kurgu Dergisi*, s: 8, s: 435-469. <http://gazete.anadolu.edu.tr/kampus/38786/tazelenme-universitesinde-dersler-basliyor>. Erişim: 12.11.2023.

Demirören Haber Ajansı (2021). Bakan Yanık: 6 Tazelenme Üniversitesi'nde 5 bin 665 yaşlımıza eğitim veriliyor.15.12.2021 <https://www.dha.com.tr/gundem/bakan-yanik-6-tazelenme-universitesinde-5bin-665-yaslimiza-egitim-veriliyor-1866567> Erişim: 10.03.2024.

E-Gazete, 19 Ekim 2022. Anadolu Üniversitesi Tazelenme Üniversitesi 60+ öğrencileri için eğitim veriyor. <https://egazete.anadolu.edu.tr/kampus/41085/anadolu-universitesi-tazelenme-universitesi-60-ogrencileri-icin-egitim-veriyor>, Erişim: 10.02.2024.

Havighurst, R. J. (1961). Successful aging. *The Gerontologist*, 1(1), 8-13. doi: 10.1093/geront/1.1.8

Kalfa Somay, G. (2017). *Yaşlanma nedir*.

https://www.gokselmay.com/yazilarim/yaslanma-1-bolum_yaslanma-nedir 7.04.2017. Erişim: 14.01.2024.

Kalınkara, V. (2011). *Temel gerontoloji yaşlılık bilimi*. Nobel Akademi Yayıncılık, Ankara.

Milliyet Gazetesi (21.01.2024). Yaşlı öğrenciler mezun olmak istemeyince, çözüm bulundu. <https://www.milliyet.com.tr/egitim/yasli-ogrenciler-mezun-olmak-istemeyince-cozum-bulundu-7067463> Erişim: 04.05.2024.

Oğlak, S., ve Canatan, A. (2020). Yaşam boyu öğrenme ve aktif yaşlanma bakış açısından Üçüncü Yaş Üniversiteleri: iyi uygulama örnekleri. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 13(2), 131-141.

Tazelenme Üniversitesi. *Hakkında*. <https://www.tazelenme.com/hakkinda> Erişim:10.02.2024.

TÜİK Haber Bülteni (27.03.2024). *İstatistiklerle Yaşlılar 2023*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Elderly-Statistics-2023-53710> Erişim: 04.04.2024.

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) (2020). *Türk meslekler sözlüğü*. <https://turkiye.gov.tr/turk-meslek-sozlugu> Erişim: 02.02.2024.

Yıldız, H. (2019) Sağlıklı, başarılı ve aktif yaşlanma. Ed: R. P. Bölüktaş, *Temel gerontoloji*. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi. https://openaccess.izu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12436/4035/temel_gerontoloji.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=254 Erişim: 11.02.2024